

Okrog nas

Protijugoslovanska gonja v Trstu je dobila te dni novo spodbudo. Tržaško apelacijsko sodišče je potrdilo obsodbo porotnega sodišča nad bivšima partizanoma Grudnom in Pertotom, ker sta — kot navaja obtožnica — sodelovala pri umoru tržaškega fašističnega zločinca Morandinija. Po sklepu porotnega sodišča 30. septembra leta 1952 sta bila obtožena priznana za kriva in obsojena na doživljenjsko ječo.

Ze tedaj je bila anglo-ameriška vojaška uprava opozorjena na to, da so sodniške oblasti grobo prekršile njeno lastno določbo iz leta 1946 o amnestiji, ki se nanaša tudi na zadevo obtožencev. Prav tako določa tudi mirovna pogodba z Italijo, da nad pripadniki narodnoosvobodilne vojske ne sme nihče izvajati nasilja ali jih preganjati. Toda anglo-ameriška vojaška uprava ni storila ničesar, da bi preprečila protizakonske sklepe tržaškega sodišča. Priv tako ni nastopilo proti naravnost nesramnim žaljivkam, ki jih je javni tožilec Grubis, strupeni nasprotnik vsega, kar je slovenskega, uporabljal v svojem govoru. Nanašali so se na JLA in na Jugoslavijo, na bivšo zaveznico v protihitlerjevski koaliciji!

Sklep apelacijskega sodišča kaže, da zavezniška vojaška uprava ni upoštevala protestov demokratične javnosti Trsta in da je s svojim molkom podprla tržaške šoviniste. Kajti komu drugemu je služil ta proces, če ne irendentističnim krogom, da bi lahko zgrabili za nov »argument« v borbi proti naši državi. Zalostna resnica, da zavezniške oblasti popuščajo vedno močnejšemu rimskemu pritisku na področju Trsta in da s tem izdajajo načela v zvezi s Samostojnim tržaškim ozemljem, je s takim ravnanjem znova potrjena.

V tork je prispela na prijateljski obisk naši državi **turška parlamentarna delegacija**, da se seznanijo z ustvarjalnim poletom v naši domovini ter izmenja svoje mnenje s predstavniki našega političnega, kulturnega in gospodarskega življenja. Hkrati pomeni njen obisk potrdilo tega, kar je pred dnevi prišlo do izraza tudi že ob obisku trškega zunanjega ministra Köprülüja: da se jugoslovansko-turško prijateljstvo vse bolj pogloblja na vseh področjih mednarodnega življenja. O tem pričajo tudi brve izjave turških gostov in Skopliju in Beogradu.

V ospredju mednarodnega zanimanja je te dni nova **ameriška vlada** na čelu z generalom Eisenhowerjem. Politični opazovalci vsega sveta s nestrpnostjo pričakujejo uradnih izjav ljudi Eisenhowerjeve vlade, da bi si lahko pojasnili stališče, ki ga bo zavzela v tem ali onem vprašanju. Posebno zanimanje velja ameriški zunanji politiki. Medtem ko je general Eisenhower v svojem uvodnem govoru ob ustoličenju v Washingtonu navedel le osnovne smernice, ki se bistveno ne razlikujejo od dosedanjih Trumanovih, pa je zunanji minister Dulles že pokazal bolj konkretno lice. Zahodnoevropske vlade bo brez dvoma zdelo izjava, češ da bodo ZDA podprele njih prizadevanja samo tedaj, če ne bodo vodile preveč samostojne politike. Te besede so veljale predvsem Franciji in Veliki Britaniji, ki imata na primer kar zadeva zahodnoevropske obrambne skupnosti ali sodelovanja Zahodne Nemčije v njej svoje pripombe in celo svoje samostojno stališče.

Zato so te dni tudi zanimiva zasedanja francoske in britanske skupnosti **Britanski spodnji dom** bo slišal verjetno čez nekaj dni poročilo Winston Churchilla o svojim potovanju v ZDA in razgovorih, ki jih je imel z generalom Eisenhowerjem. To bo hkrati tudi zunanje-politična razprava v malem. Francoska skupščina je sprejela predlog vojaške proračuna s prejšnjim večino glasov, kar naj bi nekoliko omililo glasove, češ da ne namerava izvesti vseh onih oborožitvenih nalog, ki jih od nje zahteva Atlantski pakt. Italijanski parlament pa je sprejel po več kot 70-urni razpravi volilni zakon, ki ne bo zagotovil De Gasperijevi vladi samo zmage na bodočih volitvah, temveč tudi počasen pre-

Pričela se je odmera dohodnine za leto 1952

Kmetje v zadnjem času vsak dan poizvedujejo, kdaj se bo odmerjal davek na osnovi katastrskih podatkov, kakor je bilo z novim zakonom o davkih začetkom leta 1952 predvideno. Odlašanje dokončne odmere davka niso mogli razumeti, ker je bila prejšnja leta ta že v tem času izvršena. Pred kratkim pa so bila izdana navodila in potrebni pripomočki.

Način odmere za leto 1952 je bistveno drugačen kot je bil v prejšnjih letih. Osnovo za pravilno porazdelitev davka na posamezno kmečko gospodarstvo predstavlja katastrski dohodek, to je znesek, ki ga dobimo, če predvojni katastrski čisti donos pomnožimo z odgovarjajočim količnikom, ki velja za posamezen cenilni okoliš. Davčna obremenitev ne bi bila pravilna, če ne bi pri tem upoštevali tudi dejanske dosegjenih cen pridelkov, kar je znatno vplivalo na zvišanje dohodka kmetijskih gospodarstev, na drugi strani pa okoliščin, kot so izredne elementarne in druge nesreče. Količniki so izračunani na podlagi povprečnih cen pridelkov, pri čemer so upoštevani različni posevki v preteklih letih na določeni površini zemlje, oziroma povprečni dohodek na določeni površini. Izreden porast cen v letu 1952 večini pridelkov in živini pri tem ni upoštevan. Kmetom, ki so zaradi teh okoliščin dosegli na trgu višje dohodke, je že sedaj jasno, da se bo to nujno moralo odražati na višji odmeri dohodnine.

Dotok gotovine v roke kmeta s strani delavca in uslužbenca se je v zadnjih mesecih preteklega leta izredno povečal in se stalno narašča. Dejstvo je, da predpisi akontacij dohodnine niso zajeli tistih sredstev, ki bi morale biti odvedene skupnosti, so pa zaradi izrednih cen neupravičeno v rokah kmetov. Potrošnikom kmetijskih pridelkov je dobro znano zvišanje cen v letu 1952 glede na leto 1951 na pr. za krompir od 10 na 19 din, za mleko od 13 na 18 din, za vino od 70 na 90—100 dinarjev in še več, dalje za les in sadje zlasti v našem okraju. V interesu krepitve vrednosti

našega dinarja je, da se del teh sredstev odtegne prometu v obliki plačila dohodnine, sicer lahko povečana kupna moč kmetijskega prebivalstva kvarno vpliva na nadaljnji gospodarski razvoj. Znani so primeri, da so se posamezniki z različnimi ugodnimi prodajami znatno okoristili, dolžnega davka pa niso poravnali. Značilen je primer posestnika Matije Švarca v Rjavcih št. 14, katerega so zaradi neplačnega davka din 34.000 obiskali izterjevalni organi dne 12. decembra 1952, pa je ob tej priliki trdil, da nima denarja, ter je poslal svojo ženo, da bi si ga pri sosedu izposodila; medtem pa je eden izmed izterjevalnih uslužbencev opazil na omari Mohorjev koledar, v katerem je bila očitno večja vsota bankovcev. Uslužbenec je najdbo omenil davčnemu dolžniku, ki je denar nato preštel ter začudeno ugotovil, da ima kar 70 tisočdinarskih bankovcev! Dolžni davek je takoj nato poravnal, ker se ni mogel več izmikati plačilu. Slične primere so izterjevalni organi še marsikje doživeli. Omembe vredno je dejstvo, da so posamezniki, katerim je bila potom sodišča izvršena vknjižba na posedi zaradi neplačnega davka, ki je znašal v več

primerih po 100.000 din ter še več, svoje obveze v znatni meri poravnali, ker so spoznali, da se plačilu ne bodo mogli več izogniti. Vse to nam dovolj zgovorno dokazuje, kje so viški denarja. Davčni zavezanci se ne zavedajo, da z odlašanjem plačil davka povzročajo stroške le sebi, na drugi strani pa s tem onemogočajo redno poslovanje ter izvrševanje po planu predvidenih nalog, kar je v škodo vsega prebivalstva.

Obračun davka kmečkim gospodarstvom bo tekom meseca februarja izvršen. Potrebno bi bilo, da si posamezniki pravočasno priskrbijo posesne liste za vsa svoja posestva zaradi primerjave površin, po katerih bo obračunan davek.

Davek se bo obenem odmerjal gospodarstvom obrtnikov in svobodnih poklicev ter gospodarstvom, ki imajo dohodke od premoženja ali izkoriščanja premoženjskih pravic. Vsa ta gospodarstva so dolžna do konca januarja vložiti na občini svoja prebivališča davčne prijave. Za dohodke od vrtov ali druga zemljišča izpod 500 m² je treba vložiti davčno prijavo, ker se za ta zemljišča ne bo odmerjal davek na osnovi katastra.

V Ptujju so že izvoljeni delegati za kongres LFJ in OF

Ptuj, 27. jan. (LP). Na današnji mestni konferenci delegatov OF v sejni dvorani ljudskega odbora mestne občine je večina delegatov s tajnim glasovanjem odločila, da bo odšla kot delegat frontne organizacije za mesto Ptuj na kongres LFJ v Beograd tov. Stropnik Lojzka (70 glasov), na republiški kongres OF v Ljubljano pa tov. Vogrinec Janko (113), Nunčič Stane (97), Rudolf Ivan (72) in Kancler Julka (65). Konferenca se je od 139 izvoljenih delegatov udeležilo 119 delegatov, ki so tudi vsi volili. Za zvezni kongres LFJ je kandidiralo 5 kandidatov, za republiškega OF pa 10 kandidatov.

V diskusiji, ki je sledila referatu o dosedanjem delu OF v Ptujju, so delegati tolmačili svoje predloge in misli glede dela OF do kongresa in po njem. Po teh tolmačenjih naj bi bilo težišče dela novoinovirane Socialistične zveze delovnih ljudi Jugoslavije na dvigvanju napredne miselnosti naših delovnih ljudi na podlagi znanosti socializma, s čimer se bodo nekateri člani OF v vedno večji meri otresali nepravilnega gledanja na razvoj družbe, na odpravo izkoriščanja človeka po človeku, gledanja na vlogo proizvajalnih sil v družbenih odnosih itd.

Pravilno gledanje na znanost

Ob tednu Slovenske kulture

Vsako leto 8. februarja se spominjamo Slovenci svojega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna. Kljub temu, da je umrl naš največji slovenski pesnik pred več kakor sto leti, nam je ohranil dragoceno kulturno dediščino, ki narekuje vsakomur od nas, da nosi globoko v svojem srcu spomin na enega največjih sinov naše domovine.

Ni slučaj, da je dobil naš veliki Prešeren šele v naši današnji stvarnosti mesto, ki mu edinemu pripada. Da bi pokazali, kaj nam pomeni Prešernov lik, prirejajo ljudsko-prosvetna društva širom po slovenski domovini vsako leto Prešernov teden. Spominu našega velikega pesnika se bomo dostojno obdžili, če bomo v tem tednu, od 2. do 8. februarja priredili ne le tradicionalno Prešernovo proslavo, ampak vrsto proslav, na katerih bomo pokazali nastanek in razvoj slovenske kulture v celoti. Tako bo postal Prešernov teden Teden slovenske kulture in sčasoma pregled vsega našega prosvetnega prizadevanja.

Ce smo šli letos v tem pogledu tudi v Ptujju korak naprej — saj bomo imeli v Teden slovenske kulture kar tri pomembne prireditve — se moramo vendarle zavedati, da namena, ki ga ima Teden slovenske kulture še nismo dosegli. V bodoče mora postati ta teden

ogledalo celotnega napredka na področju naše ljudsko-prosvetne dejavnosti.

Samo na ta način bomo zavestno izpolnjevali parolo: »Umetnost ljudstvu«. U. M.

PRIREDTIVE V TEDNU SLOVENSKE KULTURE

2. februarja ob 20. uri: Predavanje Ljudske univerze v Ptujju: Iz zgodovine slovenske knjige. — Predaval bo prof. Andrej Kovač in spremljal predavanje s skriptičnimi slikami. (Dvorana Okraj). komiteja ZKJ Ptuj).
5. februarja ob 20. uri v gledališču:

PREŠERNOV VEČER

Spored:

1. Uvodna beseda — prof. Vida Sluga
2. »Pevcu« — poje baritonist Vladimir Košir, pri klavirju prof. Franjo Luzevič
3. »Zdravljica« — recitira Peter Malec
4. »Uvod h Krstu pri Savici« — recitira France Vičar
5. »Povodni mož« — recitira Slavica Aličeva
6. »Zabavljivi sonetje« — recitira France Vičar
7. »Gazele« — recitira Peter Malec

Odmor

8. »Ukaz« — poje baritonist Vladimir Košir, pri klavirju prof. Franjo Luzevič
9. »Nezakonska mati« — recitira Hermina Matjaševa
10. »Slovo od mladosti« — recitira Sonja Dolinarjeva
11. »Sonetje nesreče« — recitira Vladimir Košir
12. »Mornar« — poje baritonist Vladimir Košir, spremlja orkester »Svobode« p. v. dirigenta Jožeta Roje.

7. februarja ob 20. uri v gledališču proslava: Od Trubarja do danes. Proslava bo priredila gimnazija v Ptujju.

Ko bi le imeli toliko traktorjev, kolikor bi jih znali uporabiti

Ptuj, 27. jan. (VL). Na letošnjih občnih zborih kmetijskih združenj v ptujskem okraju, je več govora kot na prejšnjih zborih o traktorjih, saj jih je tudi sedaj v okraju več kot jih je bilo ob lanskih zborih. Predvsem se čujejo v zvezi s traktorji dva glasova: želja za traktorjem, kjer ga še nimajo in kritika glede koristnega in nekoristnega izrabljanja traktorjev, kjer jih že imajo.

Ustavil bi se pri prvih. Sam sem traktorist, s traktorjem sem opravil že nešteto koristnih del v kmetijstvu, državnem, združenem in privatnem, mnogo sem v zvezi s traktorji in njihovim delom diskutiral z delovnimi ljudmi, ki jih znajo ceniti, pa tudi s takimi, ki jih še podcenjujejo. Pri tem sem se prepričal, da je med našim ljudstvom želja po traktorjih že daleč prekosila predsode, zaradi katerih

so se jih spočetka še otresali. Kjerkoli dela traktor s takim ali drugačnim priključkom ali orodjem, povsod je dovolj opazovalcev, ki gledajo in ocenjujejo vrednost opravljenega strojnega dela, pri tem pa primerjajo, kako dolgo bi to opravil dvovrčni plug, kako dolgo bi drugo delo opravljale žanjice, kosci, sadilci krompirja, kopači škroplilci drevoja in drugo. Malokje se še slišijo pripombe, kdo bo delal gnoj, kdo bo oral male njive, če ne bo konj itd. O vsem tem razmišljajo kmetje, ki imajo konje ali vole, kaj je ceneje in kaj donosnejše. O tem razmišljajo tudi posestniki z manjšimi površinami zemlje, ki še danes odslužujejo toliko in toliko težakov za oranje, za razne prevoze in druge usluge. Zlasti pa o vsem tem resno razmišljajo združbe, splošne in obdelovalne, ki so se lotile naprednega dela v kmetijstvu.

V letu 1951 in 1952 si je OZZ uspešno prizadevala dobiti iz domačih tvornic in iz inozemstva čimveč kmetijske mehanizacije. V teh dveh letih je prišlo v okraj 40 novih traktorjev, traktorjev UNIMOG, ki so prikladni za vsa kmetijska dela, imamo žel samo šele tri. 23 traktorjev Steyer in en Deutz ter goseničar pomenijo za naše kmetijstvo znatno pomoč. Moč na konstrukcija goseničarja se vsestransko uveljavlja, saj lahko uporabljamo ta traktor za planiranje raznovrstnih površin, za ruvanje in vlačenje dreves, kamenja, za globoko oranje, rigolanje itd.

Kjer so dobili traktorje, so potrebovali še priključne traktorske stroje in orodje: dvo- in štiribrazdne pluge, rigol-

ni orjaški plug, težek 3000 kg. Kosilnice, kultivatorji, razne brane, sadne škroplilnice, sejalniki, sadilci krompirja, kopači krompirja, trosilec hlevskega gnoja, snopoveznica in raznovrstno orodje je izpodrinilo primitivno orodje, ki je služilo v preteklosti našemu kmetijstvu. Razumljivo je, da se mora odražati uspeh pri kmetijskem gospodarstvu, kjer je zemlja boljše obdelana, hitreje, z manj truda, z manjšimi stroški. Malo je kmetovalcev, ki si tega ne bi želeli. Vedno več je splošnih KZ, ki se bavijo z mislijo, kako bi nabavile traktor s priključnim orodjem in o tem je mnogo govora tudi na občnih zbiorih. Mnenja so različna. Nekateri člani KZ so bolj za elektrifikacijo vasi, ker vidijo v tem večjo korist kot v nabavi traktorja in priključnem orodju.

Marsikako pripombo slišim glede traktorjev, ki jih vse pogosteje tudi pozimi vidimo na cestah z natovorjenimi priključki in brez njih. Te pripombe se čujejo tudi na občnih zbiorih. Ali ne gredo nekoristne vožnje na škodo nalog, ki bi jih moral opraviti traktor z oranjem in drugimi deli v kmetijstvu? Ali bo res imela sedaj KZ toliko večji gospodarski uspeh, kolikor hitreje so opravljene razne vožnje po trgovskih opravkih? Ali imamo sedaj res manjše prevozne stroške kot smo jih imeli, ko smo prevažali blago z vprego? Taka in slična vprašanja kažejo, da razmišljajo povsod, kake koristi imajo od traktorja tudi pozimi in kaka škoda jim lahko nastane, če se traktorji ne bi pravilno izrabljali. Kako se gospodarji s temi dragocenimi stroji, ki so namenjeni naprednemu kmetijstvu

socializma bo olajševalo članom Zveze vsakodnevno delo in borbo za napredek socializma v naši domovini in v svetu. Trdna zvest, da je naša pot k napredku pravilna, da temelji na znanosti, da se naš način dela vedno izpopolnjuje glede na vedno nove in vedno večje izkušnje, ki je neobhodno potrebna vsakemu članu, nam je porok, da bo vedno manj ljudi, ki bodo taval med različnimi svetovnimi nazori in vedno manj ljudi, ki jih bo mogoče zadrževati in izrabljati pri ciljih naših političnih sovražnikov. Eden izmed delegatov je trdil glede dosedanjega političnega dela, da smo članstvu OF premalo konkretno prikazovali razlike med sedanostjo in preteklostjo, drugi zopet, da bomo morali v bodoče obravnavati politična vprašanja skupno z gospodarskimi problemi, ker da članstvo OF najraje diskutira o komunalnih vprašanjih itd. V zvezi s tolmačenjem enega izmed delegatov o pomenu Socialistične zveze delovnih ljudi za svetovni mir se je razvila diskusija o bodočem statutu in programu Zveze, ki pa ni rodila uspeha, ker še ni v splošni diskusiji predlog novega statuta in programa Zveze. Glede na to je bilo sklenjeno, da bodo terenske orga-

Obveščamo

vse delegate za Okrajno konferenco Osvobodilne fronte, da se ta vrši v **ponedeljek, 2. februarja 1953 ob 8. uri zjutraj v dvorani Okrajnega komiteja ZKS v Ptujju.**

OOOF Ptuj.

PRIPRAVE ZA POPIS PREBIVALSTVA

V Beogradu je bila ustanovljena vsedržavna komisija za popis prebivalstva.

Na prvem sestanku komisije je bil obravnavan načrt popisnih obrazcev, ki bodo po vsebini in tehnično enotni za vse ozemlje FLRJ.

Pri popisu bo sodelovalo po cenitvi zvezne popisne komisije okrog 150.000 popisovalcev in članov lokalnih popisnih komisij.

Obsežnost dela pri popisu prebivalstva ponazarja potreben popisni material, ki ga je v tisku okrog 25 vagonov.

KOLEKTIVNO ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE DELAVCEV

Državni zavarovalni zavod v Ljubljani je omogočil upravam podjetij sklepanje kolektivnih zavarovanj za člane svojih kolektivov.

Ka sklepanje tovrstnih zavarovalnih pogodb je dalo pobudo več kolektivov, prva sklenjena pogodba gradbenega podjetja »Gradis« v Ljubljani pa je vzbudila odobravanje po vseh delovnih kolektivih Slovenije. Delovni kolektivi določajo sredstva za to zavarovanje iz preseška sklada plač.

Kateri kolektiv v ptujskem okraju bo med prvimi, ki bodo sklenili podobno zavarovanje?

Pretepaštvo še vedno ni izkoreninjeno

Ptujski okraj še vedno nosi republiško prvenstvo v pogledu pretepaštva, drznega in surovega obnašanja na javnih mestih itd. Uradna statistika izkazuje, da se je število telesnih poškodb od leta 1951 na leto 1952 dvignilo od 139 na 272 primerov. Od teh je bilo 68 težkih telesnih poškodb in od teh pet s smrtnim izidom, šest pa s trajnimi posledicami ter 204 lahke telesne poškodbe. V bolnišnici se je zdravilo 79 poškodovancev, ki so zaradi zdravljenja izgubili cca 1200 delovnih dni, bolniški stroški pa iznosijo 285.000 din. Večina poškodovanih se je zdravila pod zdravniško oskrbo na svojih domovih.

Dom pretepa je prišlo v 140 primerih samo zaradi vinjenosti in to v mnogih primerih med nepoznanimi osebami.

Med storilci je zastopanih 223 kmečkih ljudi, 100 delavcev in 25 ostalih poklicev. Poškodovanih je bilo 181 moških in 91 ženskih oseb. Med storilci je 26 mladotnikov.

Ne moremo sicer primerjati gornje statistike s statistiko iz leta 1939, v katerem je bilo teh primerov za 275 % več, lahko pa trdimo, da se je stanje po osvoboditvi v znatni meri izboljšalo in se izboljšuje, samo, da bi bilo to treba pospešiti. Znano je n. pr., da so bili glavni pretepaški centri za časa stare Jugoslavije Markovci, Dornava in Hajdina, da pa so ti kraji v letu 1952 zastopani n. pr. Markovci le v 8 primerih, Dornava v 6 primerih in Hajdina v 18 primerih. V Markovcih in v Dornavi se je po osvoboditvi močno dvignila kulturna dejavnost, ki se v svoji končni liniji odraža tudi v izboljšanju medsebojnih odnosov, v dostojnem obnašanju itd. Na teritorijih občinskih ljudskih odborov Cirkulane, Desterin, Juršinci, Leskovec, Ormož, Ptuj, Podlehnik in Videm je bilo storjenih 63 % od skupnega števila telesnih poškodb. Mnogične organizacije navedenih občinskih ljudskih odborov se bodo morale zamisliti nad tem problemom in iskati načina, kako bi ga zmanjšale. V teh krajih obilno točijo razna samorodna vina, ki vsebujejo veliki procent metilnega alko-

hola. Uživalec take pijače zdiva in postane nerazsoden. V 189 primerih so nastali pretepi v gostilniških lokalih ali na veselečnih prostorih, torej je bila posredi vinjenost in s tem v zvezi je potrebno poudariti, da so gostinski obrati sicer na eni strani ustvarili lepe dohodke, da pa so na drugi strani kljub prepovedi točili alkoholne pijače že vinjenim osebam, celo mladotnikom in s tem napravili več škode kot koristi. Razumljivo je to za privatne gostilničarje, ki jim je dobiček vse in bo tak, čeprav ima pred seboj vinjenega državljan, ki ga osebno pozna in njegove socialne razmere doma — poskušal iz njega izvleči še zadnji dinar. Za socialistični sektor je nesmisel, da bi na eni strani ustvarjal dohodke socialistični državi, na drugi pa delal škodo socialističnemu državljanu. Zanimiva bi bila analiza, ki bi jo napravila Svet za zdravstvo in

socialno politiko ter Svet za kulturo in prosveto o škodljivih posledicah uživanja vina-samorodnice ter tako zainteresirala gospodarski svet, da bi podvel primerne ukrepe.

Kritike je potreben tudi ne-učinkovit in dolgo časa trajajoči sodni postopek zoper storilce. Na zborovanju OF v Bukovcih, so frontovci upravičeno kritizirali kaznovno politiko do storilcev sličnih kaznivih dejanj, da so izrečene kazni nizke in zelo malo vzgojno vplivajo na samega storilca, še slabše pa na okolico.

Prvenstvena naloga naših političnih organizacij, kulturno-prosvetnih, športnih in drugih društev je, da skrbijo, da bo vsak državljan imel priliko za udeležbo v prireditvah, fizikalnih tekmovanjih itd., ne pa da bo razvedrilo iskal v pijančevanju in medsebojnem obračunavanju. Poj.

Ormoška „čarovnica“ je končala z delom

Pred nedavnim se je v Dornavi razvedla prav čudna stvar, ki je bila vzrok dolgih prerekov med sovaščani. Prišlo je med posamezniki celo do pravega sovraštva. V tem primeru gre za vpraševanje, zaradi katerega so posamezniki iskali celo pomoč pri ljudski oblasti. Bili so obdolženi po krivdi verskoblastnih bogomolnic, da so „čarovniki“. Mogoče vas bo zanimala ta čudna zadeva?

Geri Seguli iz Dornave 85 se je rodila deklica. Po preteku dveh mesecev je otrok zbolel ter je mati klicala za otroka zdravniško pomoč. Komaj dva meseca stara Slavica je bila 17 dni na oskrbi v bolnici, nato pa je bila vrnjena v domačo oskrbo materi. Zdravstveno stanje otroka se je dokaj zboljšalo, vendar se je bolezen po dveh tednih otroku povrnila. Segulova se je bala za svojega otroka. V tem je nasledila Koko Mari. Ta ji je povedala, da živi v Ormožu ženska, ki čudežno ozdravlja otroke kakor tudi živino ter prerokuje bodočnost. Segula Gera je po naročilu vze-

la s seboj svečo, ki je gorela bolnemu otroku ob krstu, jajce, „žegnano“ vodo ter sol ter se napotila k „čarovnici“ Hermani Alojziji v Ormož št. 67. Mati bolnega otroka je Hermanovi razložila svoje težave ki jo preganjajo. „Čarovnica“ je dala prineseno sol in vodo v posodico, nato v raztopino pomočila jajce ter s prižgano svečo pričela na jajce zlivati taleči vosek. Ko je bilo to delo končano, je „čarovnica“ z nožem prerezala jajce počez ter vsebino prelila v čisto posodico. Notranjost prazne lupine pa je obrnila proti svetlobi goreče sveče. Vosek sveče, ki se je že v tem času ohladil na jajcu, je kazal na jajčni lupini razne sence. Fantazija in vpraševanje sta preslepili ubogo mater. Po sugestiji „čarovnice“ je videla v jajčni lupini sence treh žensk, enega moškega, hišo ter kapelico. Ko je bilo to končano, „čarovnica“ Hermani Alojziji ni dala nikakega pojasnila. Za to „uslugo“ je kasirala 1100 dinarjev.

Segula Gera se je vrnila domov. Otrokovu zdravstveno stanje se je vedno slabšalo. Dne 8. decembra 1952 dopoldne je otrok že umiral. V tej nesreči je Segulova klicala na pomoč svojo najbližjo sosedo. K bolnemu otroku je prišla Radek Nada iz Dornave. V navzočnosti matere Gera ter Nade je otrok kmalu za tem umrl.

Mati umrlega otroka se je kmalu po tej nesreči spomnila „čarovnice“ iz Ormoža. Zdelo se ji je, da otrok ni mogel prejeti umrti ter se je mučil in boril z življenjem vse do prihoda sosedke Radek Nade. Spomnila se je, da stanuje Radekova blizu kapelice ter je sodila, da je „čarovnica“ v Ormožu že pred smrtjo otroka vedela za smrt. Po Dornavi se je pričela širiti govorica, da je Radek Nada „čarovnica“.

Radovednost me je gnala za glasom o „čarovnici“ iz Ormoža. Napotil sem se tja. Nisem bil edini. V temni sobici je bilo komaj mesta še za pet drugih „babjevernikov“. Približno 65 let stara žena s cekarjem v roki je prišla povpraševati za sinom, kako se mu godi v tuji. Zvedel sem, da gre za političnega emigranta. Ko je mati zvedela vse najboljše, je rade volje dala Hermanovi 50 din,

V sindikatu železniških delavnic uveljavljajo načelo: Vsi

Ptuj, 24. jan. (LP). Na današnji sindikalni letni skupščini delavcev in nameščenecv podružnice železniških delavnic Ptuj sta dala obračun lanskega leta dela podružnice upravnici in nadzorni odbor. Iz dosežanj izkušenj so si sestavili načrt dela za novo delovno leto in iz dosedanjega odbora izvolili ponovno večino članov za novi odbor.

V začetku skupščine je zapel 18-članski moški zbor društva »Svoboda« iz Ptuja tri pesmi, funkcionar društva tov. Bračič pa se je zahvalil sindikalni podružnici delavcev in nameščenecv železniških delavnic, ki je dala največ pomoči in opore pri ustanovitvi »Svobode« ter ji nudila tudi materialne možnosti, med drugimi tudi sindikalno dvorano za vaje pevskega zbora. Vse svoje člane za članstvo »Svobode«.

Po vsem, kar se je poročalo, razpravljalo in govorilo na tej skupščini, lahko priznamo tej sindikalni podružnici, da je v marsičem prehitela druge sindikalne podružnice v Ptuj. Kjerkoli je bilo treba delavcev in nameščenecv, tam so bili delavci in nameščenici te podružnice na svojem mestu. Srečevali smo jih na akcijah v korist delavnic, pri gradnji proge, pri povorkah in manifestacijah, zborovanjih in bakljadah, v Dolenskih Toplicah in na Bledu smo lahko videli člane te podružnice, pripravljene na delo in veselje. Njihovo gospodarstvo z denarjem podružnice kaže samo postavke, ki gredo v korist celega kolektiva. Ozvočena delavnica pomeni za nje napredek. S prispevki so omogočili razne prireditve. Pomagali so gasilski četi, pomagali ob raznih stiskah svojim članom itd. Kjerkoli delajo, se lotijo dela s parolo: vsi. Na skupščini pa se niso zadovoljili samo z doseženimi uspehi. Zanimalo jih je tudi marsikaj v zvezi s tarifnimi pravilniki, z delavskim svetom in samostojnim upravljanjem delavnice, s problemom socialnega zavarovanja, opravičenih in neopravičenih izostankov, upravičenosti in izrabljanja otroških dokladov itd. Tudi za borbo proti nepravilnostim so postavili parolo: Vsi. Zavežajo se, da je delavnica njihov drugi dom in v tem domu nečjejo izkoriščanja delavskih pravic na škodo kolektiva, nečjejo nepravilnosti in pojavov, ki bi ogrozili tovariško sožitje v kolektivu.

S ponovno izvolitvijo večine funkcionarjev iz prejšnjega odbora so dokazali, da so že prejšnja leta mislili na to, kdo izmed njih naj vodi politično delo njihove sindikalne organizacije. Komu so večerj zapuili, mu zaupajo tudi danes, ker se vsak dan sproti prepričujejo,

da so njihovi funkcionarji povsod z njimi, pri delu, na sestankih, sejah in tudi pri prireditvah, kjer se razveselijo. Pri vsem se vedno znova vračajo na parolo: Vsi.

Z razliko od drugih sindikalnih podružnic so bili na tej skupščini tudi živahni pri diskusiji. Vsakdo je znal pojasniti svoj predlog, raztolmačiti svojo misel. Pripravili so se na skupščino. Z njo so tudi hiteli, da se ni brez potrebe zavlekla, končno pa so se še razveselili, zopet po načelu: Vsi.

Z OBČNEGA ZBORA SINDIKATA KROJACEV

Pretekli petek so imeli krojači krojaške zadruge in državne krojaštva »Moda« v Ptuj svoj sindikalni občni zbor.

Predsednik in tajnik sta bila bolj kratka s poročili, zato pa je bila diskusija obširnejša in živahnija. Člani sindikalne podružnice se udeležujejo pri različnih množičnih organizacijah, predvsem pri »Svobodi« ter strelski družini. Sindikalni podružnici v čast ni ugotovitev obnega zbora, da še vedno niso vsi člani kolektivov tudi člani sindikata. Glede tega so sklenili pritegniti v sindikat še vse pri privatnikih zaposlene krojače in šivilje. Ostali sklepi pa predvidevajo prirejanje strokovnih in političnih predavanj, ogled strniške tovarne in ptujskih muzejev, izlet na morje in v druge kraje domovine ter pomoč pri gradnji ptujskega kulturnega doma. Glede zadnjega so prevzeli nekateri člani tudi konkretne obveze.

Novi odbor podružnice bo moral resno prijeti za delo, če bo hotel v vzgoji svojega članstva doseči vidnejše uspehe ter dohiteti kolektive, ki so ga že prekosili.

POZOR - ŠE JE ČAS!

Pohitite z nakupom tombolske tablice za največjo tombolo v Jugoslaviji, ki bo dne 8. februarja 1953. Med 31.665 denarnimi dobitki je tudi pet premij po 100.000 din. — Rezultati tombole bodo objavljeni v vseh časopisih (tudi v Ptujskem tedniku). Tablice dobite po ceni 20 din pri vseh prodajalcih srečk državne loterije FLRJ (v Ptuj vseh trafikah).

V Sestržah se že dve leti borimo za elektriko

V Sestržah smo se že pred dvema letoma začeli potegovati za to, da bi naše redko naseljene revne vasi in naselja dobile električno napeljavo. Sestrže, Medvedce, Jurovska vas, Savinsko, Stopno in del Lesja so namreč edine vasi te okolice, ki so ostale vse doslej neelektrificirane. V l. 1951 OLO Ptuj ni vzel v plan, zgodilo pa se je to v l. 1952. Pred kakšnim letom smo izvolili elektrifikacijski odbor ter vanj določili zastopnika vsakega naselja, za predsednika pa tov. Simona Pernata in za tajnika tov. Stefana Belca. Po večjih in manjših težavah glede postavljanja drog in gradnje transformatorja je bil ta po glavni zaslugi Antona Ahca in Franca Fiderška s pomočjo odborovnikov in drugih interesentov postavljen. V lanskem juniju smo nato končno začeli postavljati drogeve za daljnovod. Tovarna strojil v Majšperku nam je precej pomagala s starim bakrom, ki smo ga zamenjali za žico.

Ko je bil večji del dela opravljen, smo imeli priliko slišati od tistih, ki so pri gradnji najmanj pomagali, različno kritiko. Celotno sedaj, ko je daljnovod že pod napetostjo, nekateri govorijo, da je elektrifikacijski odbor premalo agilen. Vendar pa v Sestržah upamo, da nam bo sedaj po naši dveletni borbi za elektriko kmalu zasvetila električna luč. To naše upanje opiramo na obljubo Gospodarskega sveta pri OLO Ptuj, da nam bo pomagal pri stroških nizkonapetostne napeljave, za katero smo nabavili s pomočjo tovarne volnenih izdelkov v Majšperku tudi žico. Manjkajo nam samo še sredstva za instalacijo tega omrežja, da bi dosegli končni uspeh. Zato pa je naše upanje usmerjeno v toliko večji meri ravno na OLO — Gospodarski svet, da bomo lahko v doglednem času zamenjali petrolejke s sodobno lučjo.

E-ov.

Janez Petrovič:

Vinogradniški kongres v Freiburgu

29. avgusta 1952

Kot sem že omenil, smo zaradi izleta v Svico, s katerim smo zamudili en dan, sicerili, da bomo potovali vso noč, dokler ne pridemo v 350 km oddaljeni Kreuznach, kjer je bil pred dvema leti 40. nemški vinogradniški kongres. Potovanje ponoči je vedno dolgočasno in tudi nam se ni zdelo drugačno. Na vso moč smo se trudili, da bi kar največ spali, toda smo morali ugotoviti, da še tako udoben sedež v omnibusu ne more nadomestiti niti slabe postelje. Razen tega so nas neprestano motili žarometi avtomobilov, kajti nemške ceste so, za naše pojme, tudi ponoči izredno žive. Ponoči se odvija predvsem tovarni promet in kar jezilo nas je, da so našega počasnega »OM-a« prehitovale desetine in desetine težko navorjenih kamionov, ki so bili po večini naloženi z rezanim lesom iz švarcvaldskih gozdov. Kljub vsem nevšečnostim pa je le sleherni od nas ujel nekaj ur spanja.

Ob zori smo si natančneje ogledali avtostrado, po kateri smo vozili že od Karlsruhe. Ni-

smo si mogli kaj, da je ne bi občudovali, saj nam je gladka kot miza izginjala izpred oči šele na obzoru. Vse nemške avtostrade so zgrajene po enotnem tipu, sestojče iz dveh vzporednih, po najmanj 8 m širokih cestič, ki vsi loči 2 m širok zeleni pas. Vsako cestiče je enosmerno in prehod iz enega v drugo ni dovoljen, tudi če vozač želi menjati smer vožnje. To je dovoljeno šele pri izhodiščih, ki so vedno tam, kjer druga cesta seka avtostrado. Pravzaprav avtostrade ceste sploh ne sekajo, temveč jo preletijo z nadvozi. Pri taki ureditvi vozača na avtostradi ne briga prav nobena stvar, — ve, da mu nasproti ne bo nihče privozil, če ga pa hoče prehiteti, ima na razpolago polovico 8 m cestiča, s čimer je v celoti zagotovljena neoviranost in varnost prometa.

Prvo navdušenje nad avtostrado nas je minilo, čim smo ugotovili, da je vožnja po njej enolična in zaradi tega prav utrudljiva. Ker se povsod, kjer je to le mogoče, izogne naseljem, ne vidiš drugega kot betone, nadvoze, servirne postaje

in reko najrazličnejših motornih prevoznih sredstev. Zato smo se kar oddahnili, ko smo nekaj kilometrov pred Frankfurtom zavili na cesto z mešanim prometom proti Mainz.

Čim so bile zadnje ulice Mainz za nami, smo se znašli sredi valovite pokrajine, kjer so se vrstili sami sadovnjaki in vinogradi, ki so nas v glavnem spremljali vse do Kreuznacha, naše prve in zadnje postaje tega dne.

Ustavili smo se pred vhodom svetovno znane tovarne kletarskih strojev in naprav, Seitz-Werke. Tu so nas že pričakovali, ker je naš obisk najavilo vodstvo Seitz-ovega paviljona na razstavi v Freiburgu. Sprejeli so nas zelo vljudno, skoraj bi rekli prisrčno.

Preden smo vstopili v tovarniške prostore, nam je šef konstrukcijskega oddelka na kratko orisal zgodovino tovarne. Temelje tovarni, ki zaposluje danes 1600, povečini visoko kvalificiranih delavcev, je v prejšnjem stoletju postavil naš haloški rojak Zajc (tega nam ni povedal naš vodič, pač pa eden najstarejših delavcev v tovarni), ki je prišel s skromno delavnico, iz katere je postopoma zrastle tovarna svetovnega slovesa. Danes je tovarna last delniške družbe, v kateri pa posedujejo potomci Haložana Zajca

še vedno levji del delnic. Tovarna se je v našem stoletju s svojimi preciznimi, solidnimi in predvsem praktičnimi proizvodi tako trdno vsidrala na trgu, predvsem evropskem, da nima resnih konkurentov v drugih tovrstnih firmah.

Med drugo svetovno vojno je bila bombardirana, ker je po vojnem planu proizvajala specialne filtre za vodo za potrebe afriške fronte. Po bombardiranju je bila 80 % uničena, a so jo kmalu po vojni dvignili iz ruševin in danes že proizvaja vse in še več kot pred vojno.

Pri obhodu tovarniških prostorov nismo občudovali le precizno izdelanih strojnih delov, temveč še bolj ljudi ob strojih, ki so delali s tako zamaknenostjo in pravo odsotnostjo od zunanjega sveta, kot da od slehernega giba njihovih rok zavisi življenje njih samih in vsaj še 1000 drugih. Ob pogledu na te ljudi nam je postalo jasno, da pomeni še dvojce takih rok pravo bogastvo za družbo (v Nemčiji še vedno predvsem za kapitalista).

Odšel je nihče od nas ne bo več spraševal, kako je mogla Nemčija v tako kratkem času dvigniti svojo industrijo iz ruševin.

Posebno zanimiv je bil ogled dela v montažni dvorani, kjer iz stotin posameznih delov na-

stajajo precizni in praktični, mali in veliki kletarski stroji vseh vrst.

Ko smo vstopili v upravno poslopje, so nas opozorili še na tovarniški inštitut, v katerem dela 28 strokovnjakov, med njimi tudi nekaj znanih znanstvenikov. Podobne inštitute imajo vse večje nemške tovarne, ki so za vsak obrat zelo rentabilni, saj iz njih prihajajo izboljšave in novosti, ki pomenijo za človeštvo razvoj, podjetju pa krepijo konkurenčno sposobnost.

Dalje časa smo se zadržali tudi v obratni sejni dvorani, kjer so nam številni inženirji razlagali pomen raznih strojev in naprav za moderno kletarstvo in odgovarjali na naša vprašanja. Iz teh razgovorov smo izvedeli marsikaj novega in koristnega, kar bodo naši kletarji lahko s pridom uporabili tudi v praksi.

Z vsem, kar smo videli in slišali, smo bili prav zadovoljni, seveda tudi s povabilom, da naj ta dan postanemo gostje tovarne.

Za popoldne nam je vodstvo tovarne organiziralo ogled vzornega državnega vinogradniškega posestva v bližini Kreuznacha, kar smo z veseljem sprejeli, čeprav smo bili že močno utrujeni.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Dopisi uredništvu

NEKAJ BESED O POZDRAVLJANJU OTROK

Tov. urednik!

Večkrat slišimo pritožbe starejših ljudi, ki jemljejo vzgojo otrok kot resno stvar, da se šolski otroci grdo obnašajo, posebno na poti v šolo in domov. Mislim, da je dolžnost slehernega mladega človeka starejši ljudi pozdravljati in jim izkazovati spoštovanje. V zvezi s tem se slišijo še opazke, da so bili otroci v stari državi pridnejši pa moralno na višji stopnji. Mesto napredovanja moralnih kvadratov pa da se opaža padanje.

V to svrhu je bil uveden v vse šole nov predmet »družbeno-moralna vzgoja«. Vsekakor najvažnejša naloga tega predmeta je med drugim naučiti dečaka lepega vedenja. Ni dvoma, da bodo otroci tudi sedaj, ko se bodo učili dostojnega obnašanja v posebnem šolskem predmetu, na cesti pozdravljali ter se sploh dostojno obnašali.

V zvezi s tem je še treba pripomniti, da se ni čuditi otrokom na podeželju, če pozdravljajo s pozdravi, ki nimajo z našim družbenim realizmom ničesar skupnega. Tako so naučeni iz nekega izvenšolskega učnega predmeta, nekaj drugega pa jim prav tako v kakšnem učnem predmetu nikdo ni nudil.

Upam, da se bodo kmalu opazili rezultati novega obveznega učnega predmeta naših šol na otrocih in mladini, ki jo srečujemo na javnih prostorih.

—č-z.

Nepravilni odnosi organizacij v Spuhlji

Dolgo se je mladina v Spuhlji trudila in si prizadevala, da bi se končno pripravila na uprizaritev igre v okviru IZUD. Največji vzrok prejšnjega mrtvila je najbrž nesoglasje z gasilskim društvom. K nespornemu je pripomogel Bolcar Stefan, ki je kot gasilski funkcionar zastopal napačno mišljenje, da je dvorana gasilska in je le s težavo privolil mladini, da bi se v njej pripravljala na igro.

Zaželeno bi bilo, da bi se trenja v Spuhlji med organizacijami končno uglasila, ker bi bili uspehi potem pri vseh velikih večjih. Prav bi bilo, da bi si organizacije medsebojno pomagale, ne pa da si mečejo druga drugi polena pod noge. xx.

Predlog družbenega plana okraja Ptuj za leto 1953

I. poglavje

DRUŽBENI BRUTO PRODUKT IN NARODNI DOHODEK

1. Skupni družbeni bruto produkt, ki bo dosežen po tem planu v letu 1953 znaša skupno 4.264.199.000 din.

Od tega skupnega družbenega bruto produkta bo dosežen v posameznih gospodarskih panogah družbeni produkt v naslednjih zneskih in strukturi:

Gospodarska panoga	Struktura			
	Družbeni bruto produkt	Amortizacija	Narodni dohodek	Indeks %
Skupno gospodarstvo				
OLO Ptuj:	4.264.199	351.100	3.913.099	100
Industrija in rudarstvo	1.513.423	72.218	1.441.205	36,8
Kmetijstvo	1.780.248	80.127	1.700.121	43,5
Gradbeništvo	381.846	81.399	300.447	7,6
Promet	216.373	102.018	114.355	3
Trgovina	131.169	7.090	124.079	3,2
Gostinstvo in turizem	40.606	1.603	39.003	1
Obrt	200.534	6.645	193.889	4,9

2. Skupni narodni dohodek, ki bo dosežen v letu 1953 po tem planu znaša skupno 3.913.099.000 din.

Od tega skupnega narodnega dohodka bo dosežen v posameznih gospodarskih panogah narodni dohodek v naslednjih zneskih in strukturi:

Gospodarska panoga	Struktura			
	Narodni dohodek	Potrošni sklad	Akumulac. in skladi	% akumul. in skladi
Skupno gospodarstvo				
OLO Ptuj:	3.913.099	2.034.255	1.878.844	92
Industrija in rudarstvo	1.441.205	224.942	1.216.263	540,6
Kmetijstvo	1.700.121	1.391.977	308.144	22
Gradbeništvo	300.447	147.415	153.032	103,8
Promet	114.355	48.848	65.507	134,3
Trgovina	124.079	76.023	48.056	63
Gostinstvo in turizem	39.003	20.967	18.036	86
Obrt	193.889	124.083	69.806	56

Opomba: Bruto produkt in narodni dohodek iz gozdarstva je vključen v panogi kmetijstvo.

II. poglavje

STOPNJE AKUMULACIJE IN DRUŽBENIH SKLADOV PO GOSPODARSKIH STROKAH IN PANOGAH

Gosp. panoga in stroka	v tisočih dinarjev			
	Amortizacija	Potrošni sklad	Akumulac. in skladi	Povpr. % A. S.
Industrija in rudarstvo skupaj	72.218	224.942	1.216.263	541
111 — Proizv. in razdel. elektr. energije	16.800	6.131	60.217	980
112 — Proizvod. in predel. premoga	69	1.352	676	50
115 — Metalurg. barvastih kovin	10.100	133.308	542.153	407
121 — Industrija gradbenega materiala	2.092	9.001	10.507	116
122 — Lesna industrija	23.067	26.418	52.084	197
124 — Tekstilna industr.	17.787	42.191	533.278	1263
127 — Živilska industr.	2.303	6.541	17.348	265
Kmetijstvo skupaj	80.127	1.391.977	308.144	22
državni sektor	7.073	39.420	26.681	67
zadružni sektor	4.874	18.997	12.963	68
privatni sektor	68.180	1.333.560	268.500	20
Gradbeništvo skupaj	81.399	147.415	153.032	103
Promet skupaj	102.018	48.848	65.507	134
železnica	90.150	32.723	47.232	143
pošta	11.868	16.125	18.275	113
Trgovina skupaj	7.090	76.023	48.056	63
državni sektor	3.321	43.745	28.689	65
zadružni sektor	3.769	32.278	19.367	60
Gostinstvo in turizem skupaj	1.603	20.967	18.036	86
državni sektor	1.132	7.873	8.725	110
zadružni sektor	471	2.844	3.639	127
privatni sektor	—	10.250	5.672	53
Obrt skupaj	6.645	124.083	69.806	56
državni sektor	4.711	35.039	27.935	78
zadružni sektor	1.934	14.802	14.307	96
privatni sektor	—	74.242	27.364	37
	351.100	2.034.255	1.878.844	92

III. poglavje

STOPNJA AKUMULACIJE IN SKLADOV PO GOSPODARSKIH PODJETJIH

Za podjetja na območju OLO Ptuj se določijo naslednje stopnje akumulacije in družbenih skladov:

INDUSTRIJA IN RUDARSTVO:	Po planu	
	LRS	OLO
Stroka 111 Proizv. in razdel. elektr. energije	980	980
Stroka 112 Proizvodnja in predelava premoga	50	50
Stroka 115 Metalurgija barvastih kovin	380	410
Stroka 121 Industrija gradbenega materiala	100	120
Ormoška opekarna Ormož	114	114
Mariborske opekarnice, obrat Ptuj	160	210
Stroka 123 Lesna industrija in eksploat. gozdov	163	178
in 313 Tovarna strojil. Majšperk	1600	1725
LIP Maribor, obrat Ptuj	1500	1600
Stroka 124 Tekstilna industrija	110	120
Tov. volnenih izdelkov Majšperk	110	110
»Metka« Ptuj	63	63
Tovarna perila Ptuj	300	300
Stroka 127 Živilska industrija		
»Petovica«, alkohol. industrija Ptuj	110	120
Mlinsko podjetje Ptuj	110	110
SAD Celje, pulpna postaja Ptuj	63	63
Oljarne Ljubljana, obrat Središče	300	300
KMETIJSTVO:		
Stroka 211 Državna kmetijsko-gospodarska podjetja	55	55
do 216 in ekonomije drž. podjetij		
GRADBENIŠTVO:		
Stroka 412 Gradnje		
Ind. gradb. podj. »Gradiš« Strnišče	104	104
Okr. gradb. podjetje »Drava« Ptuj	100	100

Stroka	PROMET:	Po planu	
		LRS	OLO
511	Železnice	143	143
516	Pošta	113	113

Stroka	TRGOVINA:	Po planu	
		LRS	OLO
612	Izvozno podjetje »Perutnina« Ptuj	60	80
617	Drž. veletrg. podjetje »Rožnik« Ptuj	60	80
	Ostala trg. podjetja drž. sektorja	60	60

Stroka	GOSTINSTVO IN TURIZEM:	Po planu	
		LRS	OLO
618	Gostinstvo, drž. sektor	55	55

Stroka	OBRT:	Po planu	
		LRS	OLO
711	Strojno ključavničarstvo Ptuj	50	60
in 712	Stavbeno ključavničarstvo Ptuj	50	60
	Splošno klesarstvo Ptuj	50	60
	Vodovodno instalaterstvo Ptuj	50	80
	Elektroobrat Ptuj	50	75
	Remontno podjetje Ptuj	50	70
	Mestna žaga Ptuj	50	125
	Splošno mizarstvo Ptuj	50	60
	Mestne pekarnice »Drava« Ptuj	50	70
	Zveplarna Ptuj	50	70
	Barvarna in apretura Ptuj	50	70
	»Mesnine« Ptuj	50	60
	Mestne pekarnice »Kruh in pecivo« Ptuj	50	65
	Mizarska delavnica Središče	50	60
	Občinska žaga Središče	50	123
	Mestna klavnica in mesarija Ormož	50	65
	Mestna pekarna Ormož	50	65
	Klavnica in mesnica Strnišče	50	65
	Pekarna Strnišče	50	60
	Splošne obrtne delavnice Lovrenc	50	55
	»Pletarna« Ptuj	50	60
	Cevlarska zadruga »Obutev« Ptuj	50	55
	Cevlarska zadruga Lovrenc	50	55
	Obrtna podjetja OZZ Ptuj	50	75
	Strojne delavnice OZZ Ptuj	50	60
	Ostala podjetja	50	50

Opomba: Stopnje AS, ki jih vsebuje predlog družbenega plana LRS, so le orientacijskega značaja, stopnje AS, ki jih vsebuje okrajni družbeni plan (v koloni OLO) pa predstavljajo za podjetja obveznost.

Podjetjem, ki imajo sedeže uprav izven območja OLO Ptuj, so določili stopnjo AS pristojni ljudski odbori in jih s tem planom navajamo le evidenčno.

Za trgovske, gostinske in obrtne odseke kmetijskih zadrug veljajo stopnje AS kot za ustrezna podjetja drž. sektorja, le da bo delitev akumulacije urejena s posebnimi predpisi.

IV. poglavje

FORMIRANJE SREDSTEV NA PODROČJU OLO PTUJ

Na področju OLO Ptuj se bodo formirala v letu 1953 naslednja sredstva:

v tisočih dinarjev	
Akumulacije in skladi državnih podjetij	1.468.311
Prometni davek	90.783
Dohodnina	248.600
Ostali dohodki	11.700
Skupaj	1.819.394

V. poglavje

RAZDELITEV SREDSTEV, KI SE FORMIRAJO NA PODROČJU OLO PTUJ

Sredstva, ki se formirajo na področju OLO Ptuj, se v skladu z Zakonom o družbenem planu LRS razdelijo na sledeči način:

v tisočih dinarjev	
1. Akumulacija drž. sektorja skupaj	1.468.311
od tega za razdelitev	1.369.631
razpolaganje podjetij	52.538
10% prispevek za zdravstv. zašč.	54.602
Ostanez za razdel. na zvezne sklade	1.262.491
66,6% prispevek za zvezne sklade	840.819
Ostanez za razdel. na republ. sklade	421.672
38,7% prispevek za socialno zavarov.	163.187
57,5% prispevek za investic. sklade	242.461
Ostan. za razdel. na rep. in okr. sklad	16.024
48% prispevek za republ. proračun	7.692
Ostanez akumul. za okr. proračun	8.332
2. Dohodnina kmečkih gospodarstev	230.000
30% prispevek za republ. proračun	69.000
Ostanez za okrajni proračun	161.000
Dohodnina obrtnikov za okr. pror.	10.600
Dohodnina zadrug za okr. proračun	1.000
Ostala dohodnina za okr. proračun	7.000
Prometni davek	90.783
51% prispev. za republ. proračun	46.299
Ostanez za okrajni proračun	44.484
Ostali dohodki za okr. proračun	11.700
3. Dopolnilna sredstva okraja Ptuj:	
a) Del akumul. za samost. razp. podj.	52.538
Od tega za potrebe del. kol. 60%	31.523
Ostanez za potrebe okraja	21.015
* b) Višek akumulacije zaradi višjih %	98.680
Od tega za potrebe del. kol. 40%	23.323
Ostanez za potrebe okraja	75.357
4. Dotacija LR Slovenije za kritje	—
viška izdatkov nad dohodki	—
Skupna sredstva okraja Ptuj	340.488

*Opomba: Kolektiv »Tovarne gline in aluminija, Strnišče« odstopa celoten višek akumulacije v investicijski sklad OLO.

VI. poglavje

RAZDELITEV OKRAJNIH SREDSTEV

Sredstva, razpoložljiva na področju okraja Ptuj se razdelijo na sledeči način:

v tisočih dinarjev	
1. Skupna sredstva	340.488
2. Razdelitev	340.488
Družbeni skladi skupaj	250.000
prosveta in kultura	78.194
ljudsko zdravstvo	44.943
socialno skrbstvo	35.650
državna uprava in sodstvo	79.225
rezerva	11.788
Investicije iz sredstev okraja	90.488

VII. poglavje

INVESTICIJSKA GRADITEV

a) Zdravstvo:

V okviru zneska, ki je določen v predhodnem poglavju, se bo v letu 1953 izvajala investicijska graditev na naslednjih objektih:

1. Splošna bolnica Ptuj — dograditev
2. Poliklinika Ptuj — nabava opreme
3. Ambulante (Makole, Ormož in druge zdravstvene postaje) adaptacija in nabava opreme
4. Dom onemoglih Muretinci — ureditev vodovoda

- b) Prosveta in kultura:
1. Osnovna šola Grajena — dograditev
 2. Šola v Strnišču — pričetek gradnje
 3. Stanovanjsko poslopje šole na Vidmu — adaptacija
 4. Za razne osnovne šole — nabava šolske opreme
 5. Projektiranje novih šol — pripravljajna dela

- c) Komunalna delavnost:
1. Izgraditev električnega daljnovoda v Halozah in Sloven-
skih gorah — novogradnja
 2. Gradnje vodovoda za mesto Ptuj — nadaljevalna dela
 3. Dograditev stanovanjskega bloka in druga gradnja stano-
vanj — v Ptuj
 4. Razna komunalna izgradnja — mesto Ormož
 5. Okrajne ceste III. in IV. reda — ureditev

POJASNILA K PREDLOGOM DRUŽBENEGA PLANA OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA PTUJ

Okrajni družbeni plan je izkazan po teritorialnem principu, kar pomeni, da zajema celotno gospodarsko dejavnost okraja Ptuj ne glede na to, kje je sedež podjetja. Na ta način je izkazana realnejša slika gospodarske moči celotnega okraja.

I. poglavje

Družbeni produkt

Družbeni produkt je izkazan po gospodarskih panogah. Amortizacija in narodni dohodek sta njegova sestavna elementa.

Posamezne gospodarske panoge zajemajo celotno dejavnost državnega, zadružnega, družbenega in privatnega sektorja.

Gozdarstvo v družbenem planu ni posebej izkazano, temveč je celotna gozdarska dejavnost nedržavnega sektorja in kmetijskih gospodarstev vsebovana v panogi kmetijstva. Prav tako ni prikazana panoga komunalne dejavnosti, ker so podjetja te panoge ustanove s samostojnim finansiranjem in so vezana neposredno na proračun pristojnega ljudskega odbora.

Narodni dohodek

Narodni dohodek je sestavljen iz potrošnega sklada in akumulacije. Potrošni sklad zajema vse plače ljudi v proizvodnji, obrti in dohodek privatnega proizvajalca, zmanjšana za davek in lastno akumulacijo. Vsebuje tudi prometni davek, ki ga plačujejo gospodarske organizacije.

Stopnja akumulacije in skladov kaže razmerje, v katerem je narodni dohodek razdeljen na potrošni sklad in akumulacijo. V stopnji akumulacije pa se prav tako odraža produktivnost dela, ki je med posameznimi panogami gospodarstva zelo različna.

II. poglavje

Stopnje akumulacije in skladov po panogah

V tem poglavju so prikazani vsi elementi družbenega produkta po strokah odnosno panogah in sektorjih lastništva. Celokupna delavnost nekega podjetja je zajeta samo v eni stroki in sicer v tisti, v katero spada podjetje z ozirom na svojo osnovno delavnost.

Stopnje akumulacije in skladov so po posameznih strokah navedene samo kot povprečne stopnje za določene grupe podjetij iste stroke. V masi akumulacije je zajet tudi prometni davek po novi tarifi.

III. poglavje

Stopnje akumulacije po gospodarskih podjetjih

Stopnje akumulacije so po poedinah podjetjih izkazane dvojno. Stopnje v prvi koloni so samo orientacijskega značaja, na osnovi katerih je izračunana celokupna masa akumulacije, s katero je OLO Ptuj zadolžen po družbenem planu LRS. Stopnje akumulacije v drugi koloni pa so konkretne stopnje za celokupno delavnost vsakega podjetja in so z ozirom na ugotovljene konkretne možnosti podjetij obvezne.

IV. poglavje

Formiranje sredstev

V tem poglavju niso zajeta vsa sredstva, ki jih ustvari gospodarstvo na področju okraja, marveč le ona sredstva, ki jih razdeljuje država.

To pomeni, da prikazani zneski ne vsebujejo akumulacije skladov zadružnih podjetij v celoti in to iz sledečega razloga: Akumulacija zadružnih podjetij in privatnikov se deli na obveze napram državi (dohodnina in prometni davek), prispevke za socialno zavarovanje in lastno akumulacijo. Zato sta pod »Formiranje sredstev« prikazana za zadružni in privatni sektor le dohodnina in prometni davek, ker le s temi sredstvi razpolaga država in z družbenim planom določa njih namen uporabe. Prispevek za socialno zavarovanje za ta dva sektorja se ne določa z družbenim planom, temveč s posebnimi predpisi.

V. poglavje

Razdelitev sredstev

Razdelitev mase akumulacije, s katero je okraj zadolžen, je izvedena v skladu s predlogom družbenega plana LRS na zvezne, republiške in okrajne sklade.

Sklad za samostojno razpolaganje podjetij je v tem predlogu plana izračunan v istih odstotkih od akumulacije kot v letu 1952. Predvideva pa se, da bo z družbenim planom LRS predpisan nekoliko spremenjen način.

Razen sredstev, ki ostanejo okrajnemu ljudskemu odboru po razdelitvi, ki jo določa družbeni plan LRS, tvorijo sredstva OLO po tem planu še tako zvana dopolnilna sredstva. Dopolnilna sredstva so: a) 40% skladov za samostojno razpolaganje podjetij; b) 60% viška akumulacije, ki izhaja iz višjih stopenj akumulacije za posamezna podjetja napram stopnjam, s katerimi je dosežena zadolžitev okraja do družbenega plana LRS. Ta razdelitev je rezultat sporazuma večine podjetij in je obvezna za vsa podjetja. Kolektiv tovarne v Strnišču pa odstopa višek akumulacije v celoti OLO.

Višek akumulacije je predvsem rezultat odpravljanja obstoječih rezerv v podjetjih in ne more vplivati na dviganje cen.

VI. poglavje

Razdelitev okrajnih sredstev

Okrajna sredstva, ki so predvidena v V. poglavju tega plana, se bodo po predlogu gospodarskega sveta OLO Ptuj uporabila za kritje proračunov okraja v višini 250.000.000 din. Ostanez okrajnih sredstev v znesku 90.488.000 din bo uporabljen za investicije.

VII. poglavje

Investicijska graditev

Navedeni so samo objekti, ki se bodo gradili iz sredstev okraja. Ključne investicije za Tovarno gline in aluminija v Strnišču so določene v družbenem planu LRS v višini 4 milijarde 990 milijonov dinarjev in jih ta plan posebej ne zajema. Objekti, ki jih bodo gradili iz lastnih sredstev delovni kolektivi državnih gospodarskih podjetij in zadrug, predlog plana ne zajema, ker vsi kolektivi niso še predložili dokončnega investicijskega programa.

Stališče gospodarskega sveta OLO glede tega je, da 80% preostalih skladov za samostojno razpolaganje uporabijo delovni kolektivi za investicije.

SPLOŠNE PRIPOMBE

1. Indeks izrabe produktivnosti zmogljivosti za podjetja ni s tem planom posebej določen. Podjetja se naj v svoji delavnosti ravnajo samo po orientacijski meri, ki je nakazana z družbenim planom LRS.

2. Industrijska in večja trgovska in obrtna podjetja morajo do 8. februarja dostaviti tajništvo za gospodarstvo OLO Ptuj plan investicijskih del po objektih, ki jih bodo vršili iz pre

NIKOLA TESLA - IZUMITELJ

7. II. zadnji dan za nakup tombolske kartice. Cena 20 din.